

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 166
Warszawa, 15 grudnia 2015 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 235 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 86a regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie Konstytucji RP.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Tomasza Rzymkowskiego.

(-) Adam Andruszkiewicz; (-) Waldemar Andzel; (-) Piotr Apel; (-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Iwona Ewa Arent; (-) Piotr Łukasz Babiaryz; (-) Piotr Babinetz; (-) Wojciech Bakun; (-) Barbara Bartuś; (-) Włodzimierz Bernacki; (-) Jerzy Bielecki; (-) Elżbieta Borowska; (-) Joachim Brudziński; (-) Józef Brynkus; (-) Barbara Bubula; (-) Wojciech Buczak; (-) Waldemar Buda; (-) Lidia Burzyńska; (-) Barbara Chrobak; (-) Sylwester Chruszcz; (-) Michał Cieślak; (-) Tadeusz Cymański; (-) Krzysztof Czabański; (-) Przemysław Czarnecki; (-) Witold Czarnecki; (-) Anna Czech; (-) Katarzyna Czochara; (-) Grzegorz Długi; (-) Elżbieta Duda; (-) Michał Dworczyk; (-) Tadeusz Dziuba; (-) Barbara Dziuk; (-) Jacek Falfus; (-) Ewa Filipiak; (-) Leszek Galemba; (-) Krzysztof Głuchowski; (-) Małgorzata Gosiewska; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Artur Górski; (-) Paweł Grabowski; (-) Marcin Horała; (-) Jerzy Jachnik; (-) Marek Jakubiak; (-) Grzegorz Janik; (-) Tomasz Jaskóła; (-) Andrzej Jaworski; (-) Norbert Kaczmarczyk; (-) Jan

Kilian; (-) Izabela Kloc; (-) Andrzej Kobylarz; (-) Paweł Kobyliński; (-) Lech Kołakowski; (-) Andrzej Kosztowniak; (-) Ewa Kozanecka; (-) Jerzy Kozłowski; (-) Jarosław Krajewski; (-) Wiesław Krajewski; (-) Leonard Krasulski; (-) Piotr Król; (-) Anna Krupka; (-) Krzysztof Kubów; (-) Paweł Kukiz; (-) Jakub Kulesza; (-) Anna Kwiecień; (-) Marek Kwitek; (-) Józef Leśniak; (-) Adam Lipiński; (-) Piotr Liroy-Marzec; (-) Krzysztof Łapiński; (-) Marzena Machałek; (-) Andrzej Maciejewski; (-) Ewa Malik; (-) Gabriela Masłowska; (-) Maciej Masłowski; (-) Jerzy Materna; (-) Marek Matuszewski; (-) Kazimierz Matuszny; (-) Beata Mazurek; (-) Kornel Morawiecki; (-) Robert Mordak; (-) Arkadiusz Mularczyk; (-) Piotr Naimski; (-) Marek Opiola; (-) Krzysztof Ostrowski; (-) Anna Paluch; (-) Błażej Parda; (-) Stanisław Pięta; (-) Dariusz Piontkowski; (-) Stanisław Piotrowicz; (-) Jerzy Polaczek; (-) Jarosław Porwich; (-) Marcin Porzucek; (-) Grzegorz Puda; (-) Stefan Romecki; (-) Łukasz Rzepecki; (-) Tomasz Rzymkowski; (-) Jarosław Sachajko; (-) Grzegorz Schreiber; (-) Łukasz Schreiber; (-) Edward Siarka; (-) Anna Maria Siarkowska; (-) Krzysztof Sitarski; (-) Paweł Skutecki; (-) Andrzej Smirnow; (-) Kazimierz Smoliński; (-) Anna Elżbieta Sobecka; (-) Czesław Sobierajski; (-) Andrzej Sośnierz; (-) Mirosława Stachowiak-Różecka; (-) Jarosław Stawiarski; (-) Marek Suski; (-) Artur Szałabawka; (-) Paweł Szefernaker; (-) Jarosław Szlachetka; (-) Andrzej Szlachta; (-) Paweł Szramka; (-) Stanisław Szwed; (-) Szymon Szykowski vel Sęk; (-) Agnieszka Ścigaj; (-) Janusz Śniadek; (-) Ryszard Terlecki; (-) Ewa Tomaszewska; (-) Sylwester Tułajew; (-) Piotr Uściński; (-) Małgorzata Wassermann; (-) Jacek Wilk; (-) Jerzy Wilk; (-) Grzegorz Wojciechowski; (-) Michał Wojtkiewicz; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Rafał Wójcikowski; (-) Bartłomiej Wróblewski; (-) Anna Zalewska; (-) Krzysztof Zaremba; (-) Wojciech Zubowski; (-) Małgorzata Zwiercan; (-) Ireneusz Zyska.

Ustawa z dnia .....
o zmianie Konstytucji RP

Art. 1

W ustawie z dnia 02 kwietnia 1997 r. – Konstytucja RP wprowadza się następujące zmiany:

- 1) W art. 183 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w następującym brzmieniu:

„1a. Sąd Najwyższy orzeka o zgodności ustawy, o której mowa w art. 197 Konstytucji, z Konstytucją oraz z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, których ratyfikacja wymagała uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.”

- 2) W art. 188 pkt 1) i 2) otrzymują następujące brzmienie:

„1) zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją, z zastrzeżeniem art. 183 ust. 1a Konstytucji,

2) zgodności ustaw z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, których ratyfikacja wymagała uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie, z zastrzeżeniem art. 183 ust. 1a Konstytucji,”

- 3) W Art. 194 ust. 1 i 2 otrzymują następujące brzmienie:

„Art. 194 1. Trybunał Konstytucyjny składa się z 18 sędziów, wybieranych indywidualnie przez Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, na 9 lat spośród osób wyróżniających się wiedzą prawniczą. Ponowny wybór do składu Trybunału jest niedopuszczalny;

2. Prezesa i Wiceprezesa Trybunału Konstytucyjnego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej spośród co najmniej trzech kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego.”

Art. 2

Kadencja Sędziów Trybunału Konstytucyjnego, wybranych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, wygasa w 60 dniu od dnia jej wejścia w życie. Na ich miejsce zostaną powołani nowi sędziowie, wybrani na zasadach określonych w Konstytucji według jej brzmienia po przyjęciu niniejszej ustawy i w innych właściwych przepisach.

Art. 3

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Obecnie toczący się spór o Trybunał Konstytucyjny obnaża wadliwość przepisów dotyczących tej instytucji, a zwłaszcza norm konstytucyjnych. Całkowicie niedopuszczalnym jest, aby w przypadku orzekania o zgodności z Ustawą Zasadniczą ustawy o Trybunale Konstytucyjnym orzekał sam Trybunał. Jest to zaprzeczenie jednej z podstawowych zasad demokratycznego państwa prawa - *nemo iudex in causa sua* (nikt nie może być sędzią we własnej sprawie). Ponadto obecnie toczący się spór sprawił, iż Trybunał Konstytucyjny stał się narzędziem walki politycznej pomiędzy największymi partiami.

Proponowane przez wnioskodawcę rozwiązania doprowadzą z jednej strony do zakończenia toczącego się sporu dzielącego Naród na dwa zwalczające się obozy oraz będą dawały rękojmię, iż podobny spór nie będzie miał miejsca w przyszłości, bez względu na to jaka siła polityczna będzie u władzy.

Wnioskodawca w pierwszej kolejności proponuje, aby w kwestii zgodności z Konstytucją ustawy o Trybunale Konstytucyjnym orzekał Sąd Najwyższy. Brak takiej regulacji w obecnych przepisach sprawia, iż Trybunał może orzekać we własnej sprawie co jest absolutnie niedopuszczalne i rodzi uzasadnione, poważne obawy dotyczące niezbędnego obiektywizmu i profesjonalizmu w tego typu sprawach. Rzutuje to na społeczne postrzeganie niezawisłości i niezależności sędziów Trybunału.

Dalej Wnioskodawca proponuje, aby Konstytucja zawierała przepis wprowadzający większość kwalifikowaną przy wyborze sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Obecnie kwestię tę reguluje ustawa co sprawia, iż przepisy w tym zakresie mogą być bardzo łatwo zmieniane w zależności od woli rządzącej siły w parlamencie. Wnioskodawca proponuje, aby sędziowie byli wybierani większością 2/3 w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Rozwiązanie to zwiększy apolityczność, niezależność i niezawisłość wybranych sędziów. Wymuszałoby to konieczność znalezienia kandydata „ponad podziałami”, fachowego prawnika, niezwiązanego z żadną opcją polityczną, dającego rękojmię niezależności i niezawisłości sędziowskiej. Proponowane rozwiązanie od lat sprawdza się w Republice Federalnej Niemiec. U naszych zachodnich sąsiadów połowa członków Federalnego Trybunału Konstytucyjnego jest powoływana przez Bundestag (tutaj w wyborach pośrednich przy pomocy Komisji Wyboru Sędziego Federalnego Trybunału Konstytucyjnego), a połowa bezpośrednio przez Bundesrat. W obu przypadkach wymagana jest większość 2/3 głosów. Między innymi dzięki tej procedurze Federalny Trybunał Konstytucyjny ma renomę jednej z najwybitniejszych tego typu instytucji na świecie.

Ponadto Wnioskodawca, aby zakończyć dyskusje dotyczącą trzech sędziów Trybunału wybranych w poprzedniej kadencji, proponuje rozszerzenie składu Trybunału do 18 sędziów. Oznacza to, że wybrani 8 października 2015 r. trzech sędziowie (prof. Roman Hauser, dr hab. Krzysztof Ślebzak, prof. Andrzej Jakubecki) zostaną zaprzysiężeni przez Prezydenta RP. Jest to realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 3 grudnia 2015 r. Ponadto wybrani przez Sejm RP 2 grudnia 2015 r. i już zaprzysiężeni sędziowie TK (prof. Henryk Cioch, prof. Lech Morawski, dr hab. Mariusz Muszyński, Piotr Pszczółkowski, Julia Przyłębska) zostaną skutecznie przyjęci w skład Trybunału Konstytucyjnego przez Prezesa TK Andrzeja

Rzeplińskiego. Rozprawy z dnia 3 grudnia i 9 grudnia br. pokazały, że skład 15-osobowy jest zbyt wąski, by zapewnić skuteczne orzekanie w pełnym składzie izby.

Wnioskodawca proponuje również aby w Konstytucji zawrzeć przepis stanowiący, iż Prezesa i Wiceprezesa Trybunału powołuje Prezydent spośród trzech kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Trybunału.

Wreszcie, mając na uwadze doniosłość proponowanych zmian, koniecznym jest wygaszenie mandatów dotychczasowych sędziów i zastąpienie ich nowymi sędziami powołanymi zgodnie z nowym brzmieniem Konstytucji. Niewątpliwie doprowadziłoby to do definitywnego zakończenia toczącego się od początku VIII kadencji Sejmu sporu o Trybunał Konstytucyjny.

Projekt ustawy wywołuje pozytywne skutki społeczno-gospodarcze i nie rodzi żadnych skutków dla budżetu państwa i budżetów samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 29 grudnia 2015 r.

BAS-WAPEiM-355/15

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu
ustawy o zmianie Konstytucji RP
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Rzymkowski)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektowanej regulacji

Projekt zmierza do zmiany ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zmianami). Wnioskodawcy proponują zmianę Konstytucji polegającą na:

- poddaniu kontroli Sądu Najwyższego zgodności z Konstytucją i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi ustawy określającej organizację i tryb postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (nowy art. 183 ust. 1a i zmiana art. 188 pkt 1 i pkt 2 Konstytucji);
- powiększeniu składu Trybunału Konstytucyjnego, ustanowieniu zasady wyboru sędziów TK przez Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów i określeniu liczby kandydatów na Prezesa i Wiceprezesa TK, którzy przedstawiani są Prezydentowi RP przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów TK (zmiana art. 194 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji).

Projekt zakłada wygaśnięcie kadencji sędziów TK wybranych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy – w 60 dniu od dnia jej wejścia w życie. Projektowana ustawa ma wejść w życie z dniem ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej proponowaną regulacją

Materia, której dotyczy projekt, pozostaje poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

3. Analiza założeń projektu pod kątem prawa Unii Europejskiej

Projekt nie reguluje kwestii objętych zakresem prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie Konstytucji RP nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Michał Warciński

Warszawa, 29 grudnia 2015 r.

BAS-WAPEiM-356/15

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie Konstytucji RP (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Tomasz Rzymkowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt zmierza do zmiany ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zmianami). Wnioskodawcy proponują zmianę polegającą na:

- poddaniu kontroli Sądu Najwyższego zgodności z Konstytucją i ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi ustawy określającej organizację i tryb postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (nowy art. 183 ust. 1a i zmiana art. 188 pkt 1 i pkt 2 Konstytucji);
- powiększeniu składu Trybunału Konstytucyjnego, ustanowieniu zasady wyboru sędziów TK przez Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów i określeniu liczby kandydatów na Prezesa i Wiceprezesa TK, którzy przedstawiani są Prezydentowi RP przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów TK (zmiana art. 194 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji).

Projekt zakłada wygaśnięcie kadencji sędziów TK wybranych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy – w 60 dniu od dnia jej wejścia w życie.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński